

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Financiering en vermogensonttrekking door aandeelhouders: een studie naar de grenzen aan de financieringsvrijheid van aandeelhouders in besloten verhoudingen naar Amerikaans, Duits en Nederlands recht

Barneveld, J.

Publication date
2014

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Barneveld, J. (2014). *Financiering en vermogensonttrekking door aandeelhouders: een studie naar de grenzen aan de financieringsvrijheid van aandeelhouders in besloten verhoudingen naar Amerikaans, Duits en Nederlands recht*. Kluwer.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

VOORWOORD

Op 10 januari 2014 promoveerde mr. Jaap Barneveld aan de Universiteit van Amsterdam op zijn studie naar financiering en vermogensonttrekking door aandeelhouders in besloten verhoudingen. Promotores waren prof. mr. H.J. de Kluiver en dr. J. Roest. Zijn dissertatie verschijnt als deel 120 in de *Serie vanwege het Van der Heijden Instituut*.

In zijn proefschrift onderzoekt Barneveld de grenzen aan de financieringsvrijheid van de aandeelhouder. Na een economische analyse van de wijze waarop aandeelhouders kosten kunnen afwentelen op de overige bij de vennootschap betrokken partijen, zet hij aan de hand van een viertal leerstukken uiteen waar die grenzen liggen. Allereerst bespreekt hij de vennootschapsrechtelijke normen inzake kapitaal en uitkeringen, vervolgens gaat hij in op de grenzen die de faillissementspauliana stelt aan vermogensonttrekkingen door aandeelhouders, aansluitend komt aan bod onder welke omstandigheden de aandeelhouder vanwege zijn betrokkenheid bij de financiering aansprakelijk kan zijn jegens de vennootschapscrediteuren of jegens de vennootschap en tot slot behandelt hij onder welke omstandigheden de vorderingen van een aandeelhouder op de vennootschap voor achterstelling in aanmerking komen. Op basis van zijn economische bevindingen en een grondige studie van de relevante wetgeving, rechtspraak en juridische literatuur in de Verenigde Staten en Duitsland, bespreekt Barneveld op welke manier, en in welke mate, de genoemde leerstukken onder Nederlands recht aandeelhoudersfinanciering normeren.

Het zwaartepunt van die normering is thans niet langer gelegen in concrete kapitaalbeschermingsregels, maar in open geformuleerde (aansprakelijkheids)normen. Daarbij is de nadruk komen te liggen op de regulering van vermogensonttrekkingen door aandeelhouders. Barneveld signaleert dat vermogensonttrekkingen in Nederland niet alleen genormeerd worden door boek 2 BW, maar tevens door de faillissementspauliana en het onrechtmatige daadsrecht. Hij illustreert dat de toepassing van deze leerstukken soms tot verschillende resultaten kan leiden. Daarnaast wijst hij erop dat aandeelhouders niet alleen door onttrekkingen kosten kunnen externaliseren, maar tevens door reeds bij oprichting of in het kader van een herstructurering de vennootschap inadequaar te financieren. Barneveld betoogt dat aandeelhouders onder omstandigheden aansprakelijk kunnen zijn vanwege 'verwijtbare onderkapitalisatie'. Daarvan is zijns inziens sprake als met oog op de solvabiliteit, de liquiditeitspositie, de geprognosticeerde rentabiliteit en de door de vennootschap afgesloten verzekeringen, de vennootschap over te weinig middelen beschikt om haar continuïteit te waarborgen. De aandeelhouder die weet of behoort te weten dat de financiering *niet* adequaat is en de totstandkoming van de financiële

structuur kan voorkomen of opheffen, handelt onrechtmatig jegens de gezamenlijke vennootschapscrediteuren door niettemin zijn medewerking te verlenen aan de totstandkoming van de financiële structuur.

Het proefschrift van Barneveld is niet slechts uiterst actueel, maar slaat tevens een brug tussen economische noties en juridische normen. Daarbij komen fundamentele ondernemingsrechtelijke en insolventierechtelijke thema's aan bod. Barneveld formuleert een aantal belangrijke vragen die rijzen bij de financiering van de vennootschap, en voorziet die vervolgens van een antwoord. Wij zijn zeer verheugd om dit proefschrift in de *Serie vanwege het Van der Heijden Instituut* op te nemen.

G. van Solinge

M. van Olffen

M.P. Nieuwe Weme

C.D.J. Bulten